

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління сталим розвитком»

Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	073 Менеджмент
Статус	Вибіркова (фахова)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Термін викладання	6-й семестр, 11 чверть
Заняття:	5 годин на тиждень
Лекції	3 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5649>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група_«Управління сталим розвитком»_Іванова М.І.

Інформація про викладачів:

Іванова Марина Іллівна (лекції та практичні),
професор, доктор економічних наук

Персональна сторінка:

<https://mvs.nmu.org.ua/ua/teachers/Ivanova/>

E-mail:

ivanova.m.i@nmu.one

1. Анотація до курсу

Вивчення дисципліни «Управління сталим розвитком» дозволить новій генерації менеджерів розуміти, як виконувати свої професійні функції, враховуючи принципи сталого розвитку, знати моделі сталого виробництва та споживання, вміти використовувати міжнародні добровільні стандарти менеджменту сталого розвитку та інструменти оцінки сталості економічної діяльності; оцінювати наслідки своїх дій та розробок з урахуванням інтересів інших зацікавлених сторін, у тому числі майбутніх поколінь; володіти методами адаптивного менеджменту, виходячи за межі традиційних рішень і застосовуючи у своїй професійній діяльності глобальний і системний підхід.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладення навчальної дисципліни «Управління сталим розвитком» є формування у студентів системних теоретичних знань і практичних навичок щодо впровадження принципів і методів управління сталим розвитком в управлінні підприємством.

3. Завдання курсу:

– *ознайомити* здобувачів вищої освіти з розвитком концепції сталого розвитку у світі та в Україні; принципами та цілями сталого розвитку, завданнями та індикаторами сталого розвитку бізнес діяльності;

– *розглянути* основи циркулярної економіки та моделі сталого виробництва і споживання, їхні принципи, показники та особливості використання у різних галузях виробничої діяльності;

– *вивчити* інструменти оцінки сталості економічної діяльності на різних рівнях управління діяльністю;

– *сформувати навички* з використання принципів і методів управління сталим розвитком в різних галузях економічної діяльності, спираючись на добровільні міжнародні стандарти сталого розвитку.

4. Результати навчання:

Після вивчення цієї дисципліни ви зможете:

– *розуміти* фундаментальні принципи сталого розвитку та концепцію сталого виробництва і сталого споживання в різних сферах економічної діяльності;

– *знати* проблеми розвитку та інструменти досягнення сталості розвитку підприємства;

– *демонструвати* навички з використання методів оцінки потенціалу сталого розвитку підприємства, обґрунтування управлінських рішень для досягнення сталості розвитку;

– *знати та вміти* використовувати добровільні стандарти управління сталим розвитком.

5. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
1 Сутність концепції сталості розвитку	Лекція	Силабус https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5649 Презентація
Основна ідея, мета та особливості сталого розвитку		
Етапи концептуалізації сталого розвитку		
Принципи сталого розвитку. Цілі сталого розвитку до 2030 року		
Глобальні проблеми сталості розвитку у різних сферах економічної діяльності		
Сучасна тенденція до багатомірності концепції сталого розвитку		
1 Сутність концепції сталості розвитку	Практичні заняття	Кейс «Оцінка проблеми сталості розвитку у різних сферах економічної діяльності»
2 Складові моделі сталого розвитку	Лекція	Силабус https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5649 Презентація
Економічна складова моделі сталого розвитку. Методи та інструменти економічно сталого управління розвитком		
Екологічна складова моделі сталого розвитку. Методи та інструменти екологічно сталого управління розвитком		
Розвиток людського потенціалу і соціальні цінності сталого розвитку. Методи та інструменти досягнення соціальної справедливості в управлінні розвитком		
Поняття сталого виробництва та споживання. Стратегія циркулярної економіки		
2 Складові моделі сталого розвитку	Практичні заняття	Кейс «Вимірювання сталості виробництва та споживання у промисловості»
3 Система менеджменту сталого розвитку підприємства а	Лекція	Силабус https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5649 Презентація
Завдання та принципи управління сталим розвитком підприємства		

Вимірювання сталості та управління сталим розвитком підприємства		
Управління сталим розвитком у ланцюгах створення вартості		
Розробка та впровадження програм переходу підприємств до сталого розвитку		
3 Система менеджменту сталого розвитку підприємства	Практичні заняття	Кейс «Практики використання міжгалузевих стандартів сталого розвитку на підприємствах ЄС та України»
4 Добровільні стандарти управління сталим розвитком	Лекція	Силабус https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5649 Презентація
Поняття добровільних стандартів та ініціатив з управління сталим розвитком		
Види та системи добровільних стандартів сталого розвитку виробничої діяльності		
Особливості використання добровільних стандартів сталого розвитку у різних галузях виробничої діяльності		
Досвід країн ЄС з використання добровільних стандартів в управлінні сталим розвитком виробничих сфер		
4 Добровільні стандарти управління сталим розвитком	Практичні заняття	Кейс «Практики використання галузевих стандартів сталого розвитку на підприємствах ЄС та України»
Виконання контрольної роботи для закріплення теоретичних знань та практичних навичок щодо управління сталим розвитком	Самостійна робота	Презентація Кейс «Стратегії та інструменти управління сталим розвитком підприємства»
Підведення підсумків роботи за семестр, оголошення оцінок		Тести і відкриті запитання

6. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до платформ Teams та Moodle Microsoft Office 365.

Інсталюваний на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

7. Система оцінювання та вимоги

7.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

7.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за результатами участі у обговоренні лекційного матеріалу (всього 30 балів) та оцінок за роботу на практичних заняттях (60 балів), а також підготованої контрольної роботи у вигляді презентації (10 балів). Максимально за поточною успішністю здобувач може отримати 100 балів.

На кожній лекції буде поставлене питання з теми, яка розглядається. Студенти у письмовій формі мають дати відповідь невеликого обсягу у вільному стилі, яка відображатиме погляди автора на питання, що розглядається.

5 балів: наявність однієї-двох тез та аргументів на їх користь, логічного взаємозв'язку між тезами та аргументами, правильна мова викладення, наявність висновку.

4 бали: наявність однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, незначні помилки логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у мові викладення, наявність висновку.

3 бали: відсутність ключової тези, або невідповідність аргументів висунутим тезам, наявність орфографічних та/або граматичних помилок.

2 бали: відсутність ключових тез, відсутність переконливих аргументів на користь тез, значна кількість орфографічних та/або граматичних помилок.

1 бал: неструктурованість роботи, відсутність тез та аргументів, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок.

У підсумку за розв'язання кейсу можна отримати максимально 10 балів, додавши такі складові:

Ідентифіковано проблему, якій присвячено кейс – **2 бали**;

Описано проблему (пояснено її сутність, негативні наслідки) – **2 бали**;

Наведені аргументи, на які можна послатися під час вирішення проблеми – **2 бали**;

Зроблено висновок та знайдено рішення проблеми кейсу на основі змістовних аргументів, пов'язаних із посиланням на отримані теоретичні знання – **4 бали**.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумковий контроль за дисципліною відбувається письмово шляхом надання відповідей на питання у формі тестів, відкритих питань, кейсів. Кількість балів за кожне питання наведена у екзаменаційних білетах. Відповіді на питання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за підсумкову контрольну роботу: 100
--	--

7.3. Критерії оцінювання тестів та відкритих письмових та усних контрольних питань:

1 правильна відповідь тесту оцінюється у 3 бали.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому: **5 балів** – відповідність еталону, наведення прикладів, доповнення еталону інформацією з додаткової літератури з посиланням на неї, правильна мова викладення матеріалу.

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії, мовленні.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння відповіді або викривляють зміст повідомлення.

1 бал – наявність відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

8. Політика курсу

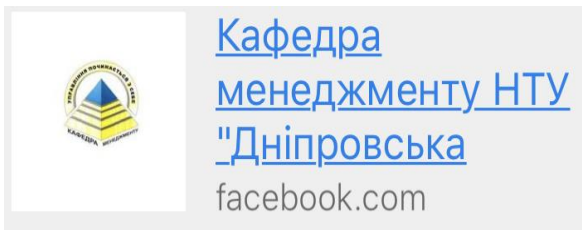
8.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

8.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

8.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

8.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

8.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8.6. Бонуси. Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

8.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач мотивуватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Самостійне спостереження (навчання, дослідження). Це безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Кейси. Пошук проблемної ситуації реальної діяльності підприємства, через яку спостерігається негативний ефект, та обґрунтування оригінального її рішення, спираючись на відомі факти або необхідність отримання додаткової інформації.

Аналіз. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Полягає в уявному або практичному поєднанні виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Узагальнення. Цей метод передбачає перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Допомагає перейти від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

Для заохочення шерінгу ідеями та вільного мовлення в умовах навчання один в одного використовуються методи:

Виступ. Питання навколо певної тем обговорюється у групах і потім оприлюднюється з подальшою дискусією.

10. Ресурси і література

1. Ivanova M. Economic and Institutional Conditions for Implementation of Economic Interests in the Countries of the World / V. Smiesova, A. Pylypenko, M. Ivanova, R. Karpenko // Montenegrin Journal of Economics, Vol. 15, No. 4 (2019), 65-76. DOI: <https://doi.org/10.14254/1800-5845/2019.15-4.6>

2. Ivanova M. Strengthening of the power-property tendencies and forecasting their impact on the implementation of interests of households, enterprises and the state / V. Smiesova, M. Ivanova, S. Faizova, L. Zolotukhina, R. Karpenko // SciPap 2020, 28(2), 113 Vol. 28 (2020) Issue 2. DOI: <https://doi.org/10.46585/sp28020113>

3. Ivanova M. Economic security management at the meso-level: methodological and legal approach. / Ovcharenko O., Smiesova V., Ivanova M., Kovtun N., Zolotukhina L. // *Regional Science Inquiry*, 2021. Vol. XIII, (1), pp. 201-216. URL: [https://www.rsijournal.eu/ARTICLES/June_2021/RSI_Jun_2021_XIII_\(1\).pdf](https://www.rsijournal.eu/ARTICLES/June_2021/RSI_Jun_2021_XIII_(1).pdf)

4. Ivanova M.. Evaluation of the efficiency of social investments of metallurgical enterprises according to the decoupling approach / A.Tkachenko, N.Levchenko, G.Shyshkanova, V.Shvets, M. Ivanova // *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2021, (5): 147 – 153. <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-5/147>

5. Ivanova M. Problems of formation of financial-investment projection of a balanced scorecard in value-based enterprises of mining-metallurgical complex / S Faizova, M.Ivanova, S. Sannikova, O. Varyanichenko // *Финансово-кредитная деятельность: проблемы теории и практики*. 2021. № 1 (36). С. 68–75 . (укр. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i36.227623>

6. Палехова Л.Л. Управління сталим розвитком: довідник базових понять. – Дніпро: НТУ «Дніпровська Політехніка», 2020. 332 с.

7. Управление устойчивым развитием в условиях переходной экономики: монография: 2-е изд., перераб. и доп. М. Шмидт, Б. Хансманн, Д.А. Палехов, Г.Г. Пивняк, Ю.С. Шемшученко, А.Ф. Павленко, А.Г. Шапарь, В.Я. Швец, Л.Л. Палехова. Днепропетровск-Коттбус: НГУ-БТУ, 2016. 432 с.

8. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019.

11. Передумови вивчення дисципліни

Перед вивченням дисципліни передбачається, що на попередньому рівні освіти вже здобуті такі результати навчання:

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф7 Статистичні методи в менеджменті	Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень
	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
	Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації

Ф8 Інформаційні технології в менеджменті	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
Ф9 Економічні основи управління організацією	Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень
	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
	Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера
Ф10 Фінанси підприємств	Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації
Ф16 Моделювання та прогнозування в менеджменті	Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації
	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства
	Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень
	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень